

KOYUN VE KEÇİ TÜRÜ HAYVANLARIN TANIMLANMASI, TESCİLİ VE İZLENMESİ YÖNETMELİĞİNİN UYGULAMA TALİMATI

I. İL/İLÇE MÜDÜRLÜKLERİNİN SORUMLULUKLARI

1. Koyun ve Keçilerin Tanımlanması ve Kayıt Altına Alınması Uygulamaları

1.1. Koyun ve keçilerin tanımlanması, tescili ve izlenmesi ile ilgili faaliyetler ülke genelinde Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün kontrolü altında İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yürütülecektir.

1.2. İl/İlçe Müdürlükleri, uygun görmeleri halinde Bakanlığımızdan ruhsatlı serbest veteriner hekimlerle her yıl sözleşme yaparak, hayvanların küpelenmesi ve kayıt işlemlerini yaptırabileceklerdir. Bunun için;

1.2.1. Bakanlığımızdan ruhsat almış serbest veteriner hekimler küpeleme ve kayıt için İl/İlçe Müdürlüğüne yazılı müracaat edecektir.

1.2.2. Serbest veteriner hekimlerin Bakanlığımızdan muayenehane/poliklinik ruhsatı ve internete bağlanabilen bilgisayar sistemi olacaktır.

1.2.3. Serbest veteriner hekimler küpeleri bağlı bulunduğu İl/İlçe Müdürlüğünden temin edecektir.

1.2.4. Serbest veteriner hekimlerle İl/İlçe Müdürlüğü arasında ilçe bazında sözleşme yapılacaktır. Sözleşme yapılan serbest veteriner hekimler ancak sözleşme yapılan ilçe sınırları içinde küpeleme uygulaması yapabilecektir. Serbest veteriner hekimler köy bazında teklif verebilecek, ancak İlçe geneline yapılan teklifler öncelikli olarak değerlendirilecektir. İlçe Müdürlüğü tarafından yapılan sözleşmenin bir örneği İl Müdürlüğüne gönderilecektir.

1.2.5. İl/İlçe Müdürlükleri tarafından sözleşme yapılan serbest veteriner hekimlere veritabanında işlem yapma yetkisi için, önce veritabanı hakkında eğitim verilecek sonra şifre tahsis edilecektir.

1.2.6. Serbest veteriner hekimler bağlı bulunduğu ilçe sınırlarında küpeleme yapacak, taktıkları küpeleri en geç 7 gün içerisinde veritabanına kaydedecektir. Taktığı küpe aralığını ve küpe sayısını her ayın başında İl/İlçe Müdürlüğüne bildirecektir.

1.2.7. Bakanlıkça belirlenen küpe uygulama ücreti serbest veteriner hekimlerle yapılan sözleşmede belirtilecektir.

1.2.8. Hayvanların düşen kulak küpelerinin yerine aynı bireysel numara bulunan yenisinin takılması için serbest veteriner hekimler, düşen küpelerin numaraları için firmaya sipariş vereceği yazıyı öncelikli olarak İl/İlçe Müdürlüğüne bildirecektir. İl/İlçe Müdürlükleri tarafından **“Küpe numaralarının basılmasında sakınca yoktur”** ibaresi konularak onaylanan yazıya istinaden kulak küpesi firması tarafından küpelerin basımı yapılacak ve yenilenmesi sağlanacaktır.

1.2.9.Yönetmelikte belirtilen özelliklere göre küpe uygulamayan, üçüncü şahıslara elden küpe veren, taktıkları küpeleri 7 gün içerisinde veritabanına kaydetmeyen, sözleşmelerinde belirtilen ücret dışında herhangi bir ek ücret alan ve İl/İlçe Müdürlüğünce yapılan sözleşme hükümlerine uymayanlar, öncelikle resmi yazı ile uyarılacak, ikinci kez uyulmaması durumunda sözleşmeleri İl/İlçe Müdürlüğünün belirleyeceği süreye kadar veya tamamen iptal edilecektir ve durum ilgiliye bildirilecektir.

1.2.10.Her yılın son günü sözleşmeleri biten serbest veteriner hekimlerin kullanıcı şifreleri pasif yapılacak, sözleşmelerini yenilemeleri durumunda şifreleri aktifleştirilecektir.

1.2.11.Herhangi bir suistimale meydan vermemek için İl/İlçe Müdürlükleri, serbest veteriner hekimlerin taktığı küpeleri işletme ziyaretlerinde risk analizi bazında kontrollerini yapacaklardır. Ayrıca İl/İlçe Müdürlükleri, serbest veteriner hekimlerin taktıkları küpe ve küpe uygulamalarının yönetmeliğe uygun olup olmadığını kontrol edeceklerdir.

1.3.Bakanlığımız tarafından yürütülen TR 0802.08 numaralı “**Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması Projesi**” kapsamında Eylül 2010 ve Ağustos 2012 tarihleri arasında 65 milyon kulak küpesi temin edilecektir. İl Müdürlükleri teslim aldıkları her parti küpe ve penslere ait **Muayene ve Kabul Tutanağından (EK-1)** iki nüsha düzenleyerek orjinal nüshasını Genel Müdürlüğe göndereceklerdir. İl Müdürlükleri, bu projeden temin edilecek küçükbaş hayvan kulak küpesi ve penslerinin İlçe Müdürlüklerine ve sözleşme yapılan serbest veteriner hekimlere dağıtımını ve tahsislerini yapacaktır.

1.4.İl Müdürlükleri tarafından alımı ve dağıtımı yapılan küpelerin, hangi tarihte nereden alındığı, hangi numara aralığının alındığı, alınan küpelerin veya küpe numara aralığının kimlere (İlçe Müdürlükleri, serbest veteriner hekimler) hangi tarihte tahsis edildiğine ilişkin kayıtlar düzenli olarak dosyada muhafaza edilecektir.

1.5.Küpelerde düşme, rakamlarda silinme gibi uygunsuzlukların tespiti halinde ve gerektiği durumlarda her partiden numune alınarak **TS 7808**'e ve **EK-2**'de yer alan “**Teknik Şartname**”ye göre fiziksel ve laboratuvar muayenelerinin TSE’de veya yetkili bir laboratuvarla masrafları yükleniciye ait olmak üzere yapılması sağlanacaktır.

1.6.Bu küpelerin uygulanmasında, 3 yıl boyunca küpe ücreti alınmayacak, sadece uygulama ücreti alınacaktır. Bakanlığımız tarafından belirlenecek olan, bir hayvana çift kulak küpesi tatbikinden tek uygulama ücreti alınacaktır.

1.7.Kulak küpesi uygulaması **EK-3**'de yer alan kriterlere göre yapılacaktır.

1.8.Kulak küpesi uygulamalarında Tar-Gel Projesi kapsamında çalışan 4-B kadrosundaki veteriner hekimlerden de yararlanılacaktır.

1.9.Hayvancılık işletmesi bulunan resmi kurum ve kuruluşların kendi hayvanlarını küpeleme ve kayıtlarını kendileri tarafından yapılmasını talep etmeleri halinde, küpe tahsisi yapılacak ve veritabanında şifre verilecek, kullanıcılara “kullanıcı kaydı” sayfasında işletmesi tahsis edilecektir. Söz konusu resmi kurum ve kuruluşlarla küpeleme sözleşmesi yapılmayacaktır.

1.10.Koyun ve keçi işletmelerine ve sürülerine İl/İlçe Müdürlüklerince 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”ne göre bir “**İşletme Numarası**” ile “**Sürü Numarası**” verilecek ve işletmelerin koordinatları tespit edilerek veri tabanında yer alan işletme ve hayvanlarla ilgili gerekli bilgiler işlenecektir. Veri tabanına

işlenen bilgiler sürekli güncel tutulacaktır. İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yapılan işletme ziyareti, aşılama ve diğer işlerin uygulamaları esnasında da güncelleme çalışmaları mutlaka yapılacaktır. Türkvat veritabanında aynı işletme için işletme numarası varsa aynı numara kullanılacak sadece işletmeye koyun-keçi sürüsü bilgileri eklenecektir.

1.11.Programlı uygulamalarda “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-2’sinde yer alan “İşletme Tanımlanması ve Tescil Müracaat Formu” ve EK-4’ünde yer alan “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması için Müracaat Formu” işletme ziyareti sırasında doldurulacak ve buna göre işlem yapılacaktır.

1.12.İl Müdürlüğü Döner Sermayeleri tarafından işletme veya işletmeleri tanımlanan hayvan sahiplerine verilmek üzere “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-7’sinde yer alan “İşletme Kayıt Defteri/Formu” bastırılarak İlçe Müdürlüklerine dağıtımı yapılacaktır.

1.13.İl/İlçe Müdürlükleri, verdikleri işletme ve sürü numaralarını ve bu talimatın II. Bölümünde yer alan “**Hayvan Sahiplerinin/İşletmecilerinin Uyması Gereken Kurallar**”ı veritabanına işledikleri hayvan sahipleri veya işletmecilerine yazılı olarak bildireceklerdir. Ayrıca yazıda, işletme sahiplerinin ağıllarını kendileri kullanmayıp kiraya verdiklerinde, bu bilgileri kiracıya vermekle yükümlü oldukları da bildirilecektir.

1.14.Kulakları delik olan hayvanlara yeni numaralı kulak küpesi takılmayacak ve bu hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenmeyecektir. Bu hayvanlara yetiştiricilerin İl/İlçe Müdürlüğüne dilekçe ile müracaatı üzerine, kulak küpesi veya küpelerinin yerine aynı özgün tanımlama numarasını içeren yenisi veya yenileri takıldıktan sonra veteriner sağlık raporu düzenlenecektir.

1.15.Koyun ve keçi türü hayvanın kulak küpelerinden birinin ya da ikisinin düşmesi veya üzerlerindeki bilgilerin silinmesi durumunda, yetiştiricilerin İl/İlçe Müdürlüğüne dilekçe ile müracaatı üzerine, İl/İlçe Müdürlükleri tarafından “**Küpe numaralarının basılmasında sakınca yoktur**” ibaresi konularak onaylanan yazıya istinaden kulak küpesi firması tarafından küpelerin basımı yapılacak ve düşen yada silinen kulak küpesi veya küpelerinin yerine aynı özgün tanımlama numarasını içeren yenisi veya yenileri takılacaktır.

1.16.İl/İlçe Müdürlükleri (Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği ile birlikte) eğitim toplantıları düzenleyerek hayvan sahipleri/işletmecilerinin konu ile ilgili eğitilmelerini sağlayacaktır. Konu ile ilgili hayvan pazarı veteriner hekimleri ve idarecileri ile mezbaha veteriner hekimleri ve idarecilerine yönelik eğitimler de verilecektir.

1.17.Hayvan sahibi, İl/İlçe dışına sevk almak için “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-5’inde yer alan “Koyun ve Keçi Türü Hayvanlara Ait Nakil Belgesi”ni düzenleyerek İl/İlçe Müdürlüğüne başvuracak, veteriner hekim tarafından nakil belgesinin kontrolü yapıldıktan sonra uygunsa veteriner sağlık raporu düzenlenecektir. Veteriner hekim nakil belgesinin aslını kaşeyip imzalayarak veteriner sağlık raporuna ekleyecek, nakil belgesinin bir suretini de veteriner sağlık raporunun dip koçanına ekleyerek muhafaza edecektir. İl/İlçe dışına sevk edilen hayvanların veritabanı üzerinden gittikleri işletmeye nakli yapılacaktır.

1.18.İl Müdürlükleri tarafından Koyun-Keçi Kayıt Sistemi ile ilgili İl Sistem Sorumluları ve yardımcıları belirlenerek Genel Müdürlüğe bildirilecektir.

2. Koyun ve Keçi İşletmelerinin Denetimleri

2.1. İl/İlçe Müdürlükleri kendi görev sahalarında yerleşik bulunan koyun ve keçi işletmelerinin yılda en az %5'ini tesadüfi/rastgele nokta kontroller ile denetleyecektir. Yapılan kontrollerde Yönetmelik ve Uygulama Talimatı hükümlerinin karşılanmadığı tespit edilirse, belirtilen minimum kontrol oranı arttırılacaktır.

2.2. Risk analizi ile denetlenecek koyun ve keçi işletmelerinin tespitinde dikkat edilecek hususlar;

2.2.1. İşletmedeki mevcut koyun ve keçi türü hayvanların sayısı ile 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği” hükümleri gereğince tanımlanmış ve kayıt altına alınmış hayvanların sayısı,

2.2.2. Halk ve hayvan sağlığı ile ilgili hususlar, sürülerin sağlık statüleri ve özellikle işletmede daha önce hastalık mihraklarının bulunup bulunmadığı,

2.2.3. İşletmede tutulan kayıtlar ve işletmedeki mevcut koyun ve keçi türü hayvanlara ait nakil belgelerinin muhafazasına ilişkin olarak önceki yıllarda uygulanan kontrollerin sonuçları,

2.2.4. İşletme ve işletmedeki koyun ve keçi türü hayvanlarla ilgili bilgilerin taşra ünitesine uygun olarak iletilip iletilmediği,

2.2.5. İşletmelerin aldıkları yıllık destek primleri, dikkate alınacaktır.

2.3. Koyun ve keçi işletmelerinin denetimleri için “İşletme Denetim Ekipleri” oluşturulacaktır. İşletme Denetim Ekipleri, İl ve/veya İlçe Müdürlüklerinde görevli ikişer Veteriner Hekimden oluşacaktır. Yeter sayıda veteriner hekim bulunamaması durumunda veteriner hekim sorumluluğunda veteriner sağlık teknisyeni de görevlendirilebilecektir.

2.4. Denetleme işlemi “İşletme Denetim Ekibi”nde yer alan veteriner hekimler tarafından gerçekleştirilecektir.

2.5. “İşletme Denetim Ekipleri”nin oluşturulması, denetim programlarının planlanması ve takibi konusunda yapılacak işlemler; İl Müdürlüğünde Hayvan Sağlığı Şube Müdürü tarafından koordine edilecektir.

2.6. “İşletme Denetim Ekipleri”, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü başkanlığında, yılda en az **2 defa**, yapılan çalışmalarını değerlendirmek üzere toplanacaktır. Toplantıda görüşülen konular tutanak altına alınacaktır.

2.7. İl Müdürlükleri programa aldıkları koyun ve keçi işletmeleri ile denetlenen işletme sayılarını 2011 yılından itibaren **EK-4**'de yer alan “**Koyun ve Keçi İşletmeleri Faaliyet Raporu**” ile her yıl **1 Şubat** tarihine kadar, bir önceki yıla ait faaliyetlerini Genel Müdürlüğe bildirecektir.

2.8.Koyun ve keçi işletmelerinin “İşletme Denetim Ekibi” tarafından denetlenmesi aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

2.8.1.Denetim öncesi hazırlık:

2.8.1.1.Nokta kontroller genellikle habersiz yapılacaktır. Denetim zamanının önceden işletmeye kesinlikle bildirilmesinin gerekli olduğu durumlarda denetimden maksimum 48 saat öncesinde hayvan sahibine haber verilecektir.

2.8.1.2.Bir işletmeye denetime gidilirken, veritabanından işletmede bulunan hayvanlar ile ilgili veriler ve eğer işletmede daha önce denetim yapılmışsa önceki ziyaretlerde doldurulan denetim formu, denetim sırasında bulundurulacaktır.

2.8.2.Denetim Uygulaması

2.8.2.1.Denetlemede bu talimatın II. Bölümünde yer alan “**Hayvan Sahipleri/İşletmecilerinin Uyması Gereken Kurallar**” göz önünde bulundurulacaktır.

2.8.2.2.Denetimlerde işletmedeki bütün koyun ve keçiler kontrol edilmelidir. Ancak eğer işletmede 20’den fazla hayvan varsa kontrol edilecek hayvanların miktarı aşağıdaki tabloya göre belirlenecektir.

İşletmedeki Hayvan Sayısı	Kontrol Edilecek Hayvanların Sayısı
20 hayvana kadar	Bütün hayvanlar
20–39	Hayvanların %80’i, en az 20 hayvan
40–59	Hayvanların %65’i, en az 32
60–80	Hayvanların %55’i, en az 39
80’den fazla	Hayvanların %25’i, (min.45,max. 60)

2.8.2.3.Hayvanlar kontrol edilirken rastgele seçilir. Eğer hayvan tanımlamasında eksiklikler fark edilirse kontroller işletmedeki tüm hayvanları kapsayacak şekilde genişletilir. Rastgele seçilen her bir hayvanın tanımlaması denetlenmelidir. Kayıp ve düşen kulak küpeleri ile ilgili aksaklıklar kontrol edilecektir.

2.8.2.4.İşletmede tutulan belgeler kontrol edilecek ve işletme ile ilgili daha önce doldurulan denetim formu var ise buradaki bilgiler ile karşılaştırılacaktır.

2.8.2.5.“**İşletme Denetim Ekibi**” tarafından “Koyun/Keçi Türü Hayvanlar için İşletme Kayıt Defteri/Formu” kontrol edilecek ve ekipten bir personel bu belge ve kayıtların üzerine adını soyadını, denetleme tarihini ve görüldü ibaresini yazarak imzalayacaktır.

2.8.2.6.Denetimlerde **EK-5** ’de yer alan “**İşletme Denetim Raporu**” kullanılacaktır. İşletme Denetim Raporu iki nüsha doldurulacak, bir nüshası işletmede bırakılacak, bir nüshası ise İl/İlçe Müdürlüğünde bulundurulacaktır. İşletme Denetim Raporuna hayvan sahibine verilen tavsiyeler kaydedilecektir. Hayvan sahiplerine eksikliklerin/usulsüzlüklerin giderilmesi için 15 gün süre verilecektir. Yazılı ikaz veya işleme esas yazışma yapılması durumunda İl/İlçe Müdürlüğünde bulundurulan nüshanın fotokopisi hayvan sahibi veya işletmecisine yazılan yazı ekinde gönderilecektir.

2.8.2.7.Denetimlerde yürürlükteki mevzuatta belirtilen hususlara uygun olmayan durum tespiti halinde; örneğin zamanında bildirim yapılmayan, küpelenmeyen ve tanımlanmayan hayvan bulunması veya ihbarı mecburi bir hastalığın bildirilmemesi gibi durumlarda yasal işlemler yapılacaktır. Tespit edilen eksikliğin düzeltilebilir nitelikte olması durumunda yazılı ikaz yapılacak ve kontroller sıklaştırılacaktır.

3. İl /İlçe Müdürlüklerinde Tutulacak Kayıtlar ve Bulundurulacak Belgeler

3.1. İl Müdürlüklerinde Tutulacak Kayıtlar ve Bulundurulacak Belgeler

3.1.1.İl Müdürlükleri tarafından alımı ve dağıtımı yapılan küpelerin, hangi tarihte nereden alındığı, hangi numara aralığının alındığı, alınan küpelerin veya küpe numara aralığının kimlere (İlçe Müdürlükleri, serbest veteriner hekimler vb.) hangi tarihte tahsis edildiğine ilişkin kayıtlar,

3.1.2.İl Müdürlüğü ile serbest veteriner hekimler arasında koyun ve keçilerin tanımlanması ve kayıt altına alınmasına yönelik sözleşme yapılmışsa, sözleşmeler ile bu konuda yapılan yazışmalar,

3.1.3.“İşletme Denetim Ekibi”nin oluşturulması, denetim programlarının planlanması ve takibi konusunda yapılan işlemlere ilişkin kayıtlar,

3.1.4.“İşletme Denetim Ekipleri” ile Hayvan Sağlığı Şube Müdürü başkanlığında, yılda en az **2 defa** çalışmaları değerlendirmek üzere yapılan toplantılara ait tutanaklar ve Genel Müdürlüğe gönderilen faaliyet raporları,

3.1.5.İl merkezindeki işletmelerde yapılan denetimlerde doldurulan “İşletme Denetim Raporu”nun en az bir sureti,

3.1.6.İşletmelerle, hayvan pazarı, borsa, panayırlar veya mezbahalar ile yapılan yazışmalar,

3.1.7. Mezbahada kesim sonrası aylık olarak imha edilen küçükbaş hayvanların küpelerine ait imha tutanaklarının aslı,

3.1.8.Uygulanan cezai işlemlerle ilgili dokümanlar bulundurulacaktır.

3.2. İlçe Müdürlüklerinde Tutulacak Kayıtlar ve Bulundurulacak Belgeler

3.2.1.İlçe Müdürlüğü ile serbest veteriner hekimler arasında koyun ve keçilerin tanımlanması ve kayıt edilmesine yönelik sözleşme yapılmışsa, sözleşmeler ile bu konuda yapılan yazışmalar,

3.2.2.“İşletme Denetim Ekibi”nin oluşturulması, denetim programlarının planlanması ve takibi konusunda yapılan işlemlere ilişkin kayıtlar,

3.2.3.İlçelerdeki işletmelerde yapılan denetimlerde doldurulan “İşletme Denetim Raporu”nun bir sureti,

3.2.4.İşletmelerle, hayvan pazarı, borsa, panayırlar veya mezbahalar ile yapılan yazışmalar,

3.2.5.Mezbahada kesim sonrası aylık olarak imha edilen küçükbaş hayvanların küpelerine ait imha tutanaklarının aslı,

3.2.6.Uygulanan cezai işlemlerle ilgili dokümanlar bulundurulacaktır.

II. HAYVAN SAHIPLERİ/İŞLETMECİLERİNİN SORUMLULUKLARI

1.Hayvan Sahibi/İşletmecilerinin Uyması Gereken Kurallar

1.1.Türkvat veritabanında işletme kaydı bulunmayan hayvan sahipleri işletmelerinin kayıt altına alınmasını sağlamak amacıyla “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-2’sinde yer alan “İşletme Tanımlanması ve Tescil Müracaat Formu”nu doldurarak, işletmenin bulunduğu yerdeki ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne müracaat edeceklerdir. (Kampanya dönemlerinde bu form işletme ziyareti sırasında doldurulacaktır.)

1.2.Hayvan sahipleri/işletmecileri, kayıt edilen işletme veya işletmelerindeki koyun ve keçi türü hayvanların küpelenmelerini ve kayıt altına alınmalarını sağlamak için “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-4’ünde yer alan “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması için Müracaat Formu”nu doldurarak, işletmenin bulunduğu yerdeki ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne müracaat edecektir. (Kampanya dönemlerinde bu form işletme ziyareti sırasında doldurulacaktır.)

1.3.Hayvan sahipleri/işletmecileri, işletmelerindeki koyun ve keçi türü hayvanları; doğumundan itibaren en geç **6 ay** içinde veya ilk **6 ayda** hayvan işletmeyi terk edecekse işletmeyi terk etmesinden önce tanımlanması ve kayıt altına alınmasını sağlayacaktır.

Göçerler veya mera hayvancılığı yapan hayvan sahipleri/işletmecileri, önceden İl/İlçe Müdürlüğüne göçer veya mera hayvancılığı yaptığını bildirmek şartıyla, işletmelerindeki koyun ve keçi türü hayvanların doğumdan itibaren en geç **9 ay** içinde veya ilk **9 ayda** hayvan işletmeyi terk edecekse işletmeyi terk etmesinden önce tanımlanması ve kayıt altına alınmasını sağlayacaktır.

1.4.Hayvan sahipleri/işletmecileri, işletmesindeki koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınması ile ilgili masrafları ödeyecektir.

1.5.Hayvan sahipleri/işletmecileri, işletmesine gelen hayvanlarla ilgili nakil belgelerini nakil tarihinden itibaren en az üç yıl boyunca saklayacaktır. Bu belgeler taşra ünitesi tarafından talep edilmesi halinde hayvan sahibi tarafından ibraz edilecektir.

1.6.İl/İlçe Müdürlükleri tarafından 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”ne göre işletmelere verilecek olan ve Yönetmeliğin EK-7’sinde yer alan “**İşletme Kayıt Formu/Defteri**” bulunacaktır. Hayvan sahibi tarafından, işletmesinden başka yerlere veya başka yerlerden işletmesine gerçekleşen koyun ve keçi türü hayvan hareketlerini, doğum, zorunlu veya zati ihtiyaç için kesim ve ölümleri bu işletme kayıt defterine/formuna kaydedecektir.

1.7.Hayvan sahipleri/işletmecileri, hayvanlarına takılan kulak küpelerini, Genel Müdürlüğün izni olmaksızın hiçbir surette sökmeyecek veya değiştirmeyecektir.

1.8.Koyun ve keçi türü hayvanların işletmeye giriş ve çıkışlarından sonra **7 gün** içinde sevk edilen hayvanları, işletme defterine/formuna kaydedecek ve ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne bildirim yapacaktır.

1.9.Hayvanların kaybolması veya çalınması durumunda bu durumu işletme defterine/formuna kaydedecek ve 7 gün içinde ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne durumu bildirecektir.

1.10.Çiftlikteki ölüm, acil kesimleri ve zati ihtiyaç kesimlerini **30 gün** içinde ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-6’sında yer alan “İşletmede Zorunlu veya Zati İhtiyaç için Kesim/Ölüm Bildirim Formu” ile bildirecek ve gerçekleşen olayları işletme kayıt defterine/formuna kaydedecektir.

1.11.Kayıp ya da okunamayan kulak küpeleri için en geç **30 gün** içinde ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne bildirim yapacaktır.

Göçerler veya mera hayvancılığı yapanlar, kayıp ya da okunamayan kulak küpeleri için en geç **90 gün** içinde taşra ünitesine bildirim yapacaktır.

1.12.Kendisi ve işletmesi hakkındaki değişiklikleri **30 gün** için de ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne bildirecektir.

1.13.İşletmesinden koyun ve keçi türü hayvanları başka bir işletmeye göndereceği zaman “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin EK-5’inde yer alan “Koyun ve Keçi Türü Hayvanlara Ait Nakil Belgesi”ni dolduracak, bu belgeyi hayvan hareketleri sırasında hayvanların beraberinde bulunduracak ve varış işletmesine bu belgeleri teslim edecek veya ettirecektir.

1.14.İşletme kayıt defteri/formu veya nakil belgelerinin kaybolması veya çalınması veya imha edilmesi durumunda **14 gün** içinde yazılı olarak İl/İlçe Müdürlüğüne bildirecektir.

1.15.İşletmenin kontrolünde ve tutulan işletme kayıtlarının incelenmesinde denetçilere yardımcı olacaktır.

III. MEZBAHA VE KOMBİNA YETKİLİLERİNİN SORUMLULUKLARI

1. Hayvanların mezbaha ve kombinaya girişinde aranacak belgeler

1.1.Resmi veya özel tüm mezbaha ve kombinalara getirilen koyun ve keçi türü hayvanların küpeli olup olmadığının, nakil belgelerinin ve ilgili diğer belgelerin kontrolü yapılacaktır.

2. Denetim ve kontroller

2.1.Nakil belgelerindeki küpe numaraları ile hayvanlarda takılı olan küpelerin uyuşup uyuşmadığı kontrol edilecektir.

2.2.Tanımlanmamış ve nakil belgesi bulunmayan veya nakil belgesi hatalı olan koyun ve keçi türü hayvanların kesimine izin verilmeyecektir. Kulak küpesiz hayvanların mezbaha ve kombinalarda kesilmemesi hususunda ilgililer bilgilendirilecektir. Bu tür hayvanları kesime getirenler ve kesimini yapan işletmeler hakkında yürürlükteki kanuna göre ve “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği”nin ilgili hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

2.3. Hayvan Sağlığı ve Kontrol Şube M¼d¼rl¼kleri tarafından mezbaha ve kombinalarda yapılan denetim ve kontrollerde kesilen koyun ve keçi hayvanların sayısı ile bu hayvanlara ait k¼pe sayısının uyumlu olması kontrol edilecektir.

2.4. Kesilen hayvanların kulak k¼peleri biriktirilecek ve kesimi takiben en geç **1 ay** içerisinde mezbaha veya kombinaların bulunduğu İl/İlęe M¼d¼rl¼ę¼nde g¼revli h¼k¼met veteriner hekimi g¼zetiminde tutanak tutularak imha edilecektir.

2.5. Kesilen k¼ę¼kbaŐ hayvanların veritabanından d¼Ő¼m¼ **aynı g¼n** içinde mezbaha/kombinanın sorumlu veteriner hekimi tarafından yapılacaktır. Etlere ait kesim raporu ¼zerine “**Veritabanından D¼Ő¼m¼ YapılmıŐtır**” kaŐesi vurulacaktır. İl/İlęe M¼d¼rl¼kleri bu konunun takipęisi olacaktır. Mezbaha ve kombinalarda kesimi yapılan k¼ę¼kbaŐ hayvanların veritabanından d¼Ő¼mleri yapılmadan bu hayvanlara ait karkaslara veteriner sağlık raporu d¼zenlenmeyecektir.

3. Mezbaha ve kombinada bulunması gereken belgeler ve kayıtlar

3.1. Kesilen koyun ve keęi t¼r¼ hayvanlara ait nakil belgeleri en az **3 yıl** muhafaza edilecektir.

3.2. Kesilen k¼ę¼kbaŐ hayvanlara ait kesim kayıtları tutulacaktır.

3.3. İmha edilen k¼ę¼kbaŐ hayvanların k¼pelerine ait imha tutanaklarının bir sureti muhafaza edilecektir.

IV. HAYVAN PAZARLARI VE BORSA YETKİLİLERİNİN SORUMLULUKLARI

1. Hayvanların hayvan pazarı ve borsaya girişinde aranacak belgeler ve uygulamalar

1.1. Hayvan pazar ve borsaları ile panayırlara satıŐ amacıyla getirilen koyun ve keçi t¼r¼ hayvanların, tanımlanmış olup olmadığı ve nakil belgelerinin bulunup bulunmadığı kontrol edilecek, hayvanların sağlık muayene ve kontrolleri yapılacak, sadece belgeleri tam ve sağlıklı hayvanların bu t¼r hayvan satıŐ yerlerine giriŐlerine m¼saade edilecektir.

1.2. Hayvan pazar ve borsaları ile panayırlara tanımlanmamış, nakil belgesi yanında olmayan ya da hatalı nakil belgeli hayvanların giriŐine izin verilmeyecektir.

1.3. Hayvan pazar ve borsalarına giriŐlerine izin verilen hayvanların beraberinde bulunan belgeler sorumlu veteriner hekim tarafından yetiŐtiricilerden teslim alınacak, ęıkıŐ yapan hayvanların nakil belgeleri haricindeki belgeler (menŐe Őahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu) yetiŐtiricilere teslim edilecek, bu belgelerin kaybolmaması için gerekli tedbirler alınarak kontrolleri yapılacaktır.

1.4. Hayvan sahiplerine satılan ve satılmayan hayvanlar için nakil belgesi d¼zenlenerek verilecektir.